

πολυτελείας, τοῦ τίτλου καὶ τῆς τόλμης του. Ἀυτὸς ὁ Λαζάρης πιστεύσας τὸν Καλιόστρον ὡς ἀπόστολον τοῦ Σατανᾶ περιεπλάκη μετ' αὐτοῦ εἰς θεινὴν πάλην. Ἀλλὰ καὶ ἐν Παρισίοις ἐξῆψε μέγαν ἐνθουσιασμόν, καὶ ἐν τῷ Λονδίνῳ αὐτῷ, ὅπου οἱ ὀπαδοὶ τοῦ αἰρεσιάρχου Σουνδεμπόργ τὸν ἀνύψωσαν μέχρι τρίτου οὐρανοῦ.

Ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους τὸ 1783 ἔτος, ἐγένετο καὶ αὐτὸς μέτοχος τῆς διαβολῆς τοῦ υποθέσεως τοῦ περιδεραιίου τῆς Βασιλίσσης· διὸ καὶ συλληφθεὶς ἐνῶ ἡ αἰκία αὐτοῦ ἦν τὸ καταγώνιον οὕτως εἰπεῖν τῶν γνωστοτέρων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας, ἐφυλακίσθη, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξωρίσθη· ἀφοῦ δὲ διέτριψεν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ ἐπανήλθεν εἰς Ἰταλίαν. Ἡ γῆ ἄρα ἥτις ἐγέννησεν αὐτὸν, ἐμελλε καὶ νὰ τὸν παραλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους της.

Κατηγορηθεὶς παρὰ τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως ἐν Ῥώμῃ τὴν 27 Δεκεμβρίου 1789 ὡς θεόληπτος καὶ φραγμασόμος, καταδικάσθη εἰς δεσμὰ ισόβια καὶ ἀπέθανε τὸ 1795 ἔτος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ καταδικασθεῖσα ὡσαύτως ἀπέθανεν ἐντὸς μοναστηρίου.

Τοιαύτη ἐν συνόψει ἡ ἱστορία τοῦ παραδόξου τούτου ἀνδρὸς ὅστις, ἀφοῦ ἐζησε τριάκοντα ἔτη ὡς βασιλεὺς ἀπέθανεν ὡς κακοῦργος. Καὶ ὅμως πάντες οἱ σύγχρονοι συνομολογοῦσιν ὅτι ἐγένετο πολλῶν καλῶν παραίτιος, καὶ ὅτι ὡς ἔχων νουν δεξιὸν καὶ εὐφυῆν μεγίστην, πολλάκις προεῖδε τὰ μέλλοντα καὶ προεῖπε τὰ ἐσόμενα μετὰ πολλῆς ἀληθείας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

—ooo—

α Φίλτατε φίλε!

» Κατ' αὐτὰς Σέρβος τις φίλος μου ἐφθασεν ἐνταῦθα ἐρχόμενος ἐξ Ἀλβανίας· εἶδον δὲ παρ' αὐτῷ δύο πολύτιμα βιβλία, τυπωθέντα ἐν Μοσχοπόλει καὶ μὴ ἀναφερόμενα εἰς τὸν Κατάλογον τοῦ Κ. Παπαδοπούλου, δι' ὧν ἐπαληθεύεται ἡ διὰ τὸ σύγγραμμα τοῦ Πατρὸς Βεντζόνῃ ὑμετέρα εἰκασία (Πανθ. φυλλ. 178. σελ. 236—237), ὅτι δηλαδὴ ἐξῆλθε τῶν πιεστηρίων τῆς Μοσχοπόλεως. Ἡ ἐν τῇ προμετωπίδι τῶν δύο μνημνευθέντων βιβλίων ἐπιγραφή ἔχει οὕτως·

• Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων πεντεκαίδεκα ἱερομαρτύρων, τῶν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραδύτου μαρτυρησάντων ἐν Τιβεριουπόλει, τῇ κοινῶς ἐπικλημένῃ Στραυμνίτῃ, νεωστὶ καινῷ τύπῳ ἐκδομένη, δαπάνῃ μὲν τῆς Σεβασμίας Μονῆς τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ναοῦμ τοῦ θαυματουργοῦ, διορθώσας δὲ τοῦ λογιωτάτου Κυρίου Μιχαὴλ τοῦ Γκόρας, καὶ ἀφιερωθεῖσα παρ' αὐτοῦ τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχρεῖδων Κυρίῳ, Κυρίῳ Ἰωάσαφ. Ἐν Μοσχοπόλει 1741. Παρὰ Γρηγορίῳ Ἱερομναχῇ τῷ Κωνσταντινίδῃ. » Εἰς μικρὸν ἔον.

• Ἀλῆμης. Ἀκολουθία τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος

Ἀρχιεπισκόπου Ἀχρεῖδων (εἰς), νεωστὶ καινῷ τύπῳ ἐκδομένη, συλλεχθεῖσα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ τε Δημητρίου τοῦ Χωματιανοῦ, καὶ τοῦ Καδῆσιλα, Ἀρχιεπισκόπων τοῦ αὐτοῦ θρόνου χρηματούμενων, δαπάνῃ μὲν τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ναοῦμ τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ τοῦ τυπογράφου. διορθώσας δὲ τοῦ σοφολογιωτάτου ἐν Ἱερομονάχῳ Κῶ Γρηγορίου, καὶ παρ' αὐτῶν ἀφιερωθεῖσα τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχρεῖδων Κυρίῳ, Κυρίῳ Ἰωάσαφ. Ἐν Μοσχοπόλει 1742. Παρὰ Γρηγορίῳ Ἱερομναχῇ τῷ Κωνσταντινίδῃ. » Εἰς μικρὸν ἔον συγκαίμενον ἐκ σελ. 50.

» Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς προμετωπίσιν ὑπάρχει ξυλογραφημένος ἔχρος (vignette) ἐν ᾧ εἰκονίζεται ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, καθήμενος καὶ γράφων τὸ Εὐαγγέλιον μεταξὺ δύο νεῶν· κάτωθι δὲ ἀναγινώσκεται Ὁ ΑΓΙΟΣ ΔΟΥΚΑΣ.

» Ἐν τῷ πρώτῳ τεύχει, εἰ καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῶν προμετωπίδων προσδοκᾷ τις μίαν, ὑπάρχουσιν ὅμως ἐξ ἀκολουθίας· α. ἡ τῶν Ἁγίων πεντεκαίδεκα ἱερομαρτύρων. β. ἡ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Βλαδιμήρου. γ. ἡ τοῦ Ἀγίου Ἐράσμου, τοῦ ἐν Ἀχρείδι. δ. ἡ τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ναοῦμ, τοῦ ἐν τῷ Λιβανίσκῳ Διαβόλανης καίμενου. ε. ἡ τοῦ Ἀγίου ὁσιομάρτυρος Νικοδήμου, τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν τῇ πόλει Βελαγράδων κατὰ τὸ αὐθ. ἔτος, Ἰουλίου ε', ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν Ἱερομονάχῳ Γρηγορίου Μοσχοπολίτου. ς. ἡ τῶν Ἁγίων Ἑπταριθμῶν, ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Καὶ αἱ μὲν πρῶται τέσσαρες ἔχουσι τὴν αὐτὴν σελίδωσιν μέχρι τοῦ 71 ἀριθμοῦ, αἱ δὲ δύο τελευταῖαι ἔχουσιν ἰδιαιτέραν ἐκάστη σελίδωσιν. Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι, τῇ ἀμέσως μετὰ τὴν προμετωπίδα, ὑπάρχει ξυλογραφία ἐν ἔχῳ (vignette), ἐν ᾗ παριστάνεται ὁ Ἅγιος Ναοῦμ ὁρθὸς μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Ὁ ΑΓΙ ΝΑΟΥΜ· ἐξ δὲ ἄλλαι ὅμοιαι ξυλογραφαὶ ὑπάρχουσι διασπαρμέναι καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ βιβλίου, ὅτε μὲν ἐν ἀρχῇ κεφαλαίου ὅτε δὲ ἐν τῷ τέλει.

» Ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἀκολουθίᾳ, εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὴν προμετωπίδα σελίδα, ὑπάρχει προσωπογραφικὴ ἐπιστολὴ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἀχρείδος Ἰωάσαφ ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Γκόρας, μετὰ ταῦτα δὲ ἔπονται ἑπτὰ ἐπιγράμματα.

» Ἐκ τῆς εἰκόνος λοιπὸν τοῦ Ἀγίου Ναοῦμ, τῆς ἐν ταῖς ἀκολουθίαις ταύταις, ἥτις εὐρίσκεται καὶ ἐν τῷ τοῦ Πατρὸς Βεντζόνῃ βιβλίῳ, γίνεται καταφανὲς ὅτι ἐξετυπώθη καὶ τοῦτο ἐν τῷ αὐτῷ τυπογραφείῳ, τῷ τῆς Μοσχοπόλεως.

Ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 18 Νοεμβρίου 1857.

Π. Α.

ΡΩΜΑΙΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

νεωστὶ ἀνακαλυφθεὶς.

—o—

Πάλιν ἡ Αἴγυπτος, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὸν Ὑπερείδην ἀνελεπίστως πᾶν ἀνέδωκε (ἴδε Πανθ.

φυλλάδι. 86), οὕτω καὶ νῦν ἀναδίδει συγγραφεὶς ἄλλον παλαιόν, τούτην δὲ τὴν φορὰν Ῥωμαῖον, καὶ ἀφανέστερον μὲν πολὺ τοῦ Ἑλλήνος ῥήτορος, οὐχὶ δὲ καὶ σπερούμενον πάσης σημασίας. Περί αὐτοῦ διέλαθεν ἡ Γενικὴ ἐφημερὶς τῆς Αὐγούστης ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 25 Νοεμβρίου 1857, καὶ ἐκτίθεν λαμβάνοντες ἀνακοινούμεν καὶ ἡμεῖς τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τὰ οὐσιωδέστερα, ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

Ἐν ἔτει 1847 εἶχον μετακομισθῆ 500 χειρόγραφα Συριακὰ εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ Βρεττανικὸν Μουσεῖον, ληφθέντα ἐκ τῆς ἐν Νιτροία τῆς Αἰγύπτου (βορειοδυτικῶς τοῦ Καίρου) μονῆς τῆς Παναγίας, ἐκ τῶν ὁποίων χειρογράφων ἐν, περιέχον τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου, ἐθεωρήθη ἀξιόλογον καὶ ἐδημοσιεύθη τῷ 1851. Αὐτὰ δὲ ταῦτα τὰ χειρόγραφα ἐξετάζων καὶ ἐν ἔτει 1853 ὁ ἐκ Βερολίνου τῆς Πρωσίας μυστικὸς σύμβουλος Γ. Πέρτς, παρετήρησε μεταξὺ αὐτῶν μίαν περγαμηνὴν διφθέραν ἐκ τῶν λεγομένων παλιμψήστων, καὶ οὐχὶ ἁπλῆ ἀλλὰ δις ἀπιξιμένην πρὸ αἰώνων, ἥτις νεωτάτην μὲν ἐξ ἐπιπολῆς γραφὴν εἶχε Συριακὴν τινὰ μετάφρασιν τῶν τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου ὁμιλιῶν, ὑποκάτωθεν δὲ αὐτῆς διεκρίνοντο καὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ Λατινικαὶ λέξεις ὡς *Sullani* καὶ *Capitolium*. Ἐπειδὴ δὲ αὗται παρῆχον ἐλπίδα ἀνευρέσεως ἱστορικοῦ τινος ἀρχαίου συγγράμματος, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἀδειαν ὁ διακεφθεὶς λόγιος ἐν ἔτει 1855 νὰ μεταχειρισθῇ χημικὰς τινὰς οὐσίας εἰς τὴν τοῦ χειρογράφου ἐξέτασιν, καὶ οὕτω κατώρθωσε ν' ἀναγνώσῃ μὲγα μέρος τῆς πρώτης καὶ κατωτάτης γραφῆς τοῦ Λατινικοῦ κειμένου. Τὸ δὲ ἐπόμενον ἔτος ἀπετέλεσε τὴν ἐργασίαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κάρ. Πέρτς, καὶ ἀρτίως ἐξέδωκε τὰ μέχρι τοῦδε ἀναγνωσθέντα ὑπὸ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: *Gaii Granii Liciniani Annalium quae supersunt ex codice ter scripto Musei Britannici Londinensis nunc primum edidit Karolus Aug. Frid. Pertz, Phil. Dr. Berolini apud G. Reimer, 1857. εἰς 4^{ον} σελ. XXIII καὶ 49 μεθ' ἐνὸς πανομοιωτύπου φύλλου τοῦ παλιμψήστου κώδικος* (*).

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ χειρογράφου ἦτο δυσχερεστάτη διότι τῆς μὲν ἀνωτάτης Συριακῆς γραφῆς ἡ μελάνη ἦτο παχεῖα, ὑποκάτω δὲ αὐτῆς ἦτο ἄλλο κείμενον Γραμματικῶν Ῥωμαίων εἰς γραφὴν τοῦ τροχάδην σχήματος (*écriture cursive*), καὶ ὡς κατωτάτω καὶ πρώτη γραφὴ ἦσαν τὰ ἱστορικὰ τοῦ Γρανίου ἀποσπάσματα γεγραμμένα διὰ μικρῶν κεραλαίων γραμμάτων. Αἱ γραμμαὶ τῶν στοιχείων τῶν τριῶν τούτων κειμένων ἐννοεῖται ὅτι πολλαχῶς καὶ διασταυροῦντο καὶ ἐπεκλύπτον ἀλλήλας, ὅπερ καὶ χεῖρον. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ ὁμίχλη ἡ γνωστὴ τοῦ

Λονδίνου, ἥτις καὶ ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας ἐπιτάσσει ἐνίοτε τὴν ἀναψιν λύχνου, δὲν διευκόλυνε πολὺ τὸ ἔργον, ἀλλ' ὅμως μετὰ κόπους πολλοὺς ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐξιτήλων γραμμάτων ἐτελέσθη ὅπωςδὴ ποτε καὶ ἔχομεν νῦν διὰ τοῦ τύπου δημοσιευμένα τὰ ἀναγνωσθέντα.

Οὗτος δὲ ὁ Γράνιος Λικινιανὸς μνημονεύεται ὑπὸ δύο μόνων ὀχι πολὺ παλαιῶν συγγραφέων, δηλ. τοῦ Σερβίου, τοῦ ὑπομνηματίσαντος τὸν Βιργίλιον καὶ τιθεμένου εἰς τὸν 4ον μ. Χ. αἰῶνα, καὶ τοῦ Μακροβίου τοῦ κατὰ τὸν 5ον μ. Χ. αἰῶνα ζήσαντος. Ἰσως ὅμως ὁ Γράνιος οὗτος ὁ Λικινιανὸς εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Γρανίῳ Φλάκκῳ, ὅστις ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος καὶ ὑπὸ πλείονων μνημονεύεται. Ὅτι δὲ τὰ χρονικὰ αὐτοῦ τὰ νῦν εἰς ἡμᾶς περιελθόντα, πρέπει εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους νὰ ἀναχθῶσιν, εἶναι ἀναμφίβολον. Ἐγράφησαν μετὰ τὸν Σαλλούστιον καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν καταφέρεται κατὰ τῆς ἱστορίας τοῦτου, πολὺ δὲ πιθανῶς πρὸ τοῦ Λιβίου, ἡ ἔντεχνος τοῦ ὁποίου ἀφήγησις εἶχεν ἀπαρχαιώσει τὸ παλαιὸν ξηρὸν τῶν ἱστορικῶν ὕψος. Καὶ ὅμως εἶναι περιεργότατον νὰ ἴδωμεν πῶς ὁ Γράνιος ἀποδοκιμάζει τὸν τότε νεώτερον τρόπον τῆς ἱστορίας. «Ἐνταῦθα, λέγει, (κατὰ τὸ 78 π. Χ. ἔτος) ἀρχεται ἡ συγγραφή τοῦ Σαλλουστίου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὸ σχέδιόν μου θέλω ἀποφύγει πᾶν ὅ,τι εἶναι ἐκτὸς τοῦ πράγματος καὶ ἐμποδίζει τὴν πρόοδον τῆς διηγήσεως. Τὸν δὲ Σαλλούστιον πρέπει τις ν' ἀναγνώσῃ οὐχὶ ὡς ἱστορικόν, ἀλλ' ὡς ῥήτορα, διότι ἐπικρίνει τὴν ἐποχὴν του, καταφέρεται κατὰ κακιῶν καὶ περιγράφει χώρας, ὄρη καὶ ποταμούς καὶ ἐπιβάλλεται εἰς συγκριτικὰς θεωρίας καὶ τὰ τοιαῦτα, ἅπερ πάντα ἀποδιωκτέα.»

Ἦτο λοιπὸν, κατὰ τὴν παλαιὰν σχολήν, παράβασις τῶν νόμων τῆς ἱστοριογραφίας, ἂν τις περιγράφων τόπους, ἐξωγόνει τὸν λόγον, ἢ ἂν ἐδείκνυσεν ὅτι λαμβάνει μέρος εἰς τὰ ἱστορούμενα, ἢ τέλος ἂν ἐξέφραζε κρίσεις. Ὅθεν καὶ ὁ Γράνιος τὴν αὐστηρὰν ἀκολουθήσας μέθοδον ἱστορεῖ τοὺς ἐμφυλίου τοῦ Μαρίου καὶ Σύλλα πολέμους, χωρὶς νὰ προδίδῃ τὴν ἐλαχίστην κλίσιν πρὸς αὐδετέραν τῶν φατριῶν. Καὶ ἦτο μὲν ἡ ἀντίθεσις αὕτη τῶν ὁπαδῶν τῆς παλαιᾶς σχολῆς πρὸς τὴν νέαν φυσικωτάτην, διότι ἡ νέα σχολὴ διὰ τῆς ἐντέχνου ἀφηγήσεως εἶχεν ἐπισκοτίζει ὅλως τὸ παλαιὸν τῶν χρονογράφων ὕψος, καὶ ὁ νεωτερισμὸς ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τούτων ὡς ἀποπλάνησις ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁδοῦ· τὸ παράδοξον ὅμως εἶναι, ὅτι εὗρισκοντο ἔτι καὶ εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους τοὺς σχετικῶς ὀχι πολλὰ παλαιούς, ὁπαδοὶ τόσον ἀκχεῖς τῆς ἡδὴ πρώην κατανικηθείσης μεθόδου.

Ῥητέον δὲ ὅτι πιθανῶς τὰ προκείμενα χρονικὰ τοῦ Γρανίου ἤρχιζον ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης καὶ ἔληγον ἴσως εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τελευταῖα τῶν ἀποσπασμάτων ἀναγίνονται εἰς τὰς ἐσχάτας τοῦ Σύλλα πράξεις, καὶ εἶναι ἐκ τοῦ 36^{ου} βιβλίου, δύναται τις νὰ παραδεχθῇ ὅτι 40 βιβλία ἀπετέλουν τὸ ὅλον σύγγραμμα.

(*) Ἀντιγράψαμεν ἐνταῦθα τὴν ἐπιγραφὴν πρὸς εὐκολίαν μίξεως τῶν βιβλίων νὰ παραγγείλωσι τὸ βιβλίον. Δι' αὐτὸ τοῦτο σημειώμεν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ὑπερίδου. *Hypéridis orationes duae, ex papyro Ardeniano editae. Post Ch. Babingtonem emendavit et scholia adjecit F. G. Schneidewin. Göttingae in bibliotheca Dieterichiana, 1855. εἰς 8ον σελ. XXII καὶ 76.*

Ὁ συγγραφεὺς φαίνεται ἐπωφεληθεὶς ἐκτὸς ἄλλων δημοσίων μνημείων ἐτι καὶ ἱστορικὰ συγχρόνων τε καὶ προγενεστέρων συγγράμματα, ἴσως δὲ καὶ Ἑλληνικά, διότι προδίδει γνῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς. Μικροῦ δὲ ὄντος τοῦ ποσοῦ τῶν περιωθέντων εἰς ἡμᾶς ἀποσπασμάτων, καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν οὗτης οὐχὶ καλῆς, ὁμολογητέον ὅτι πολλά τινα ἱστορικῶς περίεργα δὲν ἐξάγονται, ἀλλ' ὅμως διαχέουσι νέον τι φῶς εἰς τινὰ τοῦλάχιστον γεγονότα, μάλιστα εἰς τὰ τοῦ Κιμβρικοῦ πολέμου. Ὅθεν καὶ ὁ Μόμμσεν (ὅστις μετὰ τοῦ Βερνάου συντέλεσε καὶ εἰς ἀποκατάστασιν τοῦ ἐκδοθέντος κειμένου) ἐπωφελήθη ἤδη τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα εἰς τὴν 6^{αν} ἐκδοσιν τοῦ 6^{ου} τόμου τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοῦ ἱστορίας. Πλειοτέραν δὲ βεβαιῶς φιλολογικὴν σημασίαν ἔχουσι τὰ ἀνακαλυφθέντα, καὶ παρέχουσιν ἐλπίδα ὅτι καὶ πλειότερα αὐτῶν μέρη ἴσως εὑρεθῶσι, πιθανῶς δὲ καὶ ἄλλα τέως ἀγνοούμενα τῆς ἀρχαιότητος συγγράμματα. Συνεχῆ δὲ ὅπως οὖν γίνονται τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα μάλιστα ἀπὸ τοῦ 106 π. Χ. ἔτους καὶ ἐξῆς. Τέρατα δὲ καὶ σημεῖα καὶ αἱ αὐτῶν ἀποδιοπομπήσεις εἶναι πλείστα ὅσα ἐν τῇ διηγέσει, καὶ ἀναγράφονται μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας ὥς καὶ αἱ σπουδαιόταται τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν πράξεων· ἀλλὰ τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἐν τῇ Αἰτίᾳ γίνεται, ὥς γνωστόν.

Τοιαῦτα ἡμεῖς ἐκ τοῦ μακροτέρου Γερμανικοῦ ἔρθρου ἠρύσθημεν καὶ παραθέτομεν τοῖς Ἕλλησι. Ἄν δὲν δυνάμεθα κατὰ τὸ παρὸν νὰ συνανακαλύπτωμεν καὶ νὰ συναφουρίσκωμεν μετὰ τῶν ἐν τῇ Δύσει Εὐρωπαϊῶν, ἃς προσέχωμεν τοῦλάχιστον εἰς τὰ γυναικῶν αὐτῶν ἔργα καὶ ἃς ἐπικροτῶμεν. Νομίζομεν δὲ ὅτι ἂν ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις ἀπεφάσιζε ν' ἀναλίσκη ποσὸν τι ἐτησίως οὐχὶ μέγα εἰς ἀποστολὰς ἐπιστημόνων Ἑλλήνων κατὰ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἔθελε δαπανῆσαι οὐχὶ ματαίως τὰ ἐθνικὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ ὠφέλειά τις καὶ δὴ καὶ δοξα εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἔθελε προσαφθῇ. Ἄνδρες κατὰλληλοι δὲν λείπουσι, τὰ μέσα μόνον τὰ χρηματικὰ δὲν χορηγοῦνται.

Κ.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΚΙΝΑ.

—ooo—

Πενθηκορεὶ σχεδὸν ἐν Κίνα ὁ οἰκογενειάρχης τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγεννήθη θυγάτηρ· δυστυχῶς ὁμοίως καὶ τῶν ἡμετέρων πολλοί, εἰ καὶ χριστιανοί, πράττουσιν ὥς οἱ Κινέζοι, λησμονοῦντες ὅτι ὁ Θεὸς ὁ δίδων θυγατέρας φροντίζει καὶ περὶ αὐτῶν.

Ἄμα γεννηθεῖσα ἡ κόρη τίθεται καταγῆς ἐντὸς ἡμερῶν, καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τῶσαν ἐλίγον φροντίζουν περὶ αὐτῆς ὅσον νὰ μὴ ἀποθάνῃ. Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν, λαμῶντων αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας ὁ πατὴρ τὴν φέρει εἰς τὴν αἰθουσαν τὴν προσδωρι-

σμένην εἰς τὴν λατρείαν τῶν προπατόρων, καὶ τὴν ἀφιεροῖ εἰς αὐτούς. Συνοδεύεται δὲ καὶ ὑπὸ τινῶν φίλων, τῶν μὲν φερόντων πλίνθους, τῶν δὲ κεράμους, τοὺς ὁποίους κρατοῦσι παρὰ τὸ πρόσωπον τοῦ βρέφους δι' ὅλης τῆς τελετῆς τῆς καθοσιώσεως.

Πάντα δὲ ταῦτα εἰσὶν ἐμφαντικά· τὸ πένθος διὰ τὴν γέννησιν τῆς κόρης, ἐνῶ ὅταν γεννηθῇ υἱὸς τελοῦνται χαρὰι, τὰ ῥάκη εἰς τὰ ὅποια ῥίπτεται, ἢ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐγκατάλειψις, τὰ βίνχυστα σκεῦη μεθ' ὧν συνοδεύεται, πάντα ταῦτα σημαίνουσιν ὅτι ἡ γυνὴ θέλει εἰσθῆαι ἀντικείμενον καταφρονήσεως καὶ ἀποστροφῆς, ἐὰν δι' ἐναρέτου διαγωγῆς δὲν βιάσῃ τοὺς ἄλλους νὰ τὴν τιμήσωσιν.

Ὅταν τὰ βρέφη γίνονται ἑπταετῆ, χωρίζονται τὰ ἄρρενα ἀπὸ τῶν θηλέων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, οὐδ' ἐπιτρέπεται πλέον αὐτοῖς νὰ συγκαθίσωσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ψιάθου καὶ νὰ συμπαύωσιν. Ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἐκείνης ἡ νέα καταδικάζεται εἰς τὸν γυναικωνίτην, ὑπὸ τὸν ἀγρυπνον ὀφθαλμὸν τῆς ἰδίας μητρός· καὶ εἴ ποτε ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας, κάθηται ἐντὸς φορείου κεκαλυμμένην ἔχουσα τὴν ὄψιν, διότι οὕτ' αὐτὴ συγχωρεῖται νὰ ἴδῃ κατὰ πρόσωπον ἄνδρα, οὔτε ἄνὴρ νὰ ἴδῃ αὐτὴν πρὸ τοῦ γάμου. Ἡ ἀγωγή τῶν κορασίων ἀντίκειται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰς μητέρας. Κατὰ τοὺς Κινέζους, ἀγωγή ἀρμύζουσα εἰς γυναῖκα δὲν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος ἢ αἱ μαθήσεις, ἀλλ' ἡ σεμνότης, ἡ ἀπεράθως αὐστηρότης τῶν ἠθῶν καὶ ἡ σωφροσύνη. Οἱ ἠθολόγοι τῆς Κίνας ἀξιοῦσιν ὅτι ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἐκπαιδευθῇ ἐπιμελῶς· ἀλλὰ παιδεύειν ἐννοοῦσι τὸ νὰ γινώσκῃ κάλλιστα ὅλους τοὺς κλάδους τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ὥς καὶ τὴν τέχνην τοῦ νὰ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα τῆς. Ὁ ἄνθρωπος, λέγουσι, δύναται νὰ σπουδάζῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς, νὰ ἐξοικειωθῇ μετὰ πάσης ἐπιστήμης καὶ φιλολογίας, καὶ νὰ γίνῃ ἐπίσημος σοφός· ἀλλ' ἡ γυνὴ οὔτε δύναται οὔτε πρέπει νὰ μιμῆται τὸ παράδειγμα τοῦτο· τότε δὲ μόνον ὀφείλει νὰ μελετᾷ ὅσους ἔχει εὐκαιρίαν. Ἡ συνήθης αὕτη μελέτη πρέπει νὰ ᾔναι ἡ περὶ τῆς ἰδίας διαγωγῆς, ἡ περὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ ἡ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων τῆς. Ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ ὑπατάσσεται εἰς πάσας τὰς φαντασιοκοπίας τοῦ συζύγου τῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ· χρεώσται νὰ ἀγαπᾷ τοὺς ἀνδραδέλφους καὶ τὰς ἀνδραδέλφους τῆς, καὶ νὰ μὴν ἀντιτάσσεται πώποτε εἰς τὰς γνώμας καὶ τὰς δοξασίας των. Ἀλλ' οὔτε νὰ ζηλεύῃ τὰς ἄλλας γυναῖκας τοῦ ἀνδρός τῆς πρέπει. Ἐὰν ἀποκτήσῃ τέκνα, πρὸς μὲν τὰ ἄρρενα πρέπει νὰ ἐμπνεύσῃ ἀρχὰς τιμιότητος καὶ νὰ τὰ διδάξῃ νὰ γίνωσιν ὠφελίμα, τὰ δὲ θήλεα νὰ καταστήσῃ ἐνάρετα καὶ εὐπειθῆ. Ἀνάγκη δὲ νὰ ᾔναι καὶ ἀγαθὴ καὶ ἐπισεικὴ κατὰ τὰς σχέσεις αὐτῆς μετὰ τῶν ὑποδεεστέρων. Ἐὰν ἐπιμεληθεῖσα εἰς τὸ ἄκρον ἀπέκτησε σοφίαν, χρεώσται νὰ ἀποφεύγῃ ἐπιμελῶς πᾶσαν ἐπίδειξιν, διότι ἡ ματαιότης καὶ ἡ σχολαστικότης εἶναι ἀνυπόφορα παρὰ ταῖς γυναῖκιν· οἱ δὲ Κινέζοι προτιμῶσι νὰ βλέπωσι τὰς ἰδίας συζύγους ἀσχολουμένας εἰς ἔργα γυναικεῖα, εἰς τὸ νὰ νήθωσι,